

ugy a csendőrségnek, mint a rendőrségnek erősebbnek kell lennie, mint a békeidőkben volt. Ezért nem lehetett nagy arányokban csökkenteni a belügyi költségeket.

Olyan politikai szervezkedések és mozgalmak, amelyeknek veszedelmét a háború előtt nem ismerték fel, mint láttuk, veszedelmesekké válhatnak abban a pillanatban, amikor az államhatalom nem lép fel kellő eréllyel és csirájában nem fojtja el azokat. Mindenütt nagymértékben szaporodott az utóbbi időben a közönséges bűncselekmények száma. A rendőrségnek a közönséges rendfenntartó feladatai megszorodtak és természetesen ez is azt teszi szükségessé, hogy a rendőri létszámcsoökkentésnél óvatosan járjunk el.

Azokat a létszámokat, amelyek a belügyi költségvetésben foglaltak, nem mi állapítottuk meg, hiszen a békeszerződésben az ántánt szakértői döntötték arról, hogy milyen létszámot engedélyezzenek nekünk. Már pedig ők bizonyosan gondoskodnak arról, hogy egyetlenegy fegyveres emberrel többünk ne legyen, mint amennyire valóban szükség van. Nekünk azonban még ezzel a létszámmal szemben is engedményeket kellett tennünk pénzügyi szempontból. Az államrendőrség létszámát igen jelentős mértékben csökkentettük. 1920-ban 12.460 főből állott a székesfővárosi és a vidék államrendőrsége, ma csak 8000 körül van a tényleges létszám.

A csendőrségnél majdnem teljesen be van töltve a trianoni létszám.

Dagasztja a belügyminisztérium költségvetését néhány olyan intézmény is, amely azelőtt valóban nem állott fenn, hanem amelyeket a trianoni béke tett szükségessé. Ezek között például a belügyi sajtószolgálat létszámát az előző időben fennállott 465 főről 80 főre apasztottuk.

Az általános munkavédelem kérdése bizonyos körökben szemet szurt. A nemzeti munkavédelem

polgári szervezet, amelynek tagjai nem állami alkalmazottak, hanem polgárok, kik közüzemi zavar esetén munkára vállalkoztak. A polgári társadalomból toborozták őket, ezek lelkesedésből vállalkoztak arra, hogy amikor közüzemi veszély áll be, gyakran igen súlyos, nehéz munkákat végezzenek.

A kisérleti nyomda szintén arra való, hogy sajtósztrájk esetén a közönséget valamiképpen mégis értesíteni tudjuk az eseményekről.

A folyamórség a trianoni békeszerződés következménye. Békében a belső rendre és a külső veszedelem ellen is igen erős dunai flotta állott a monarchia rendelkezésére. Ma csupán három uszódórség van, amely a Dunán rendet tart.

Egyesek kifogásolták, hogy a belügyminisztérium a mai viszonyok között építkeznek. A belügyminisztérium épületére azért emeltünk új emeletet, hogy kiüríthessük azokat a helyiségeket, amelyeket a belügyminisztérium egyes szervei a város különböző helyein elfoglaltak.

Ezután a belügyi tárca költségvetését általános-ságban és részleteiben is elfogadták.

A miniszterelnökség és az úgynevezett kisebb tárcák költségvetéseinek tárgyalása következett ezután.

Örffy Imre előadó arra hivatkozik, hogy a királyi udvartartás és a kabinetiroda költsége a békében 11.5 millió korona volt. Ezzel szemben a kormányzó 48 000 aranykoronás tiszteletdíját kap s a kormányzóság összes költsége 1,173.000 aranykorona. Beszüntették az udvari vadászati hivatalt is. A kormányzó rendelkezési alapja csak 360.000 aranykorona, ami szintén igen szerény összeg.

Erdélyi Aladár és Bud pénzügyminiszter rövid felszólalása után a bizottság az egész költségvetést elfogadta.

Gedeon Aladár százötven családot küld ki Kanadába.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Gedeon Aladár volt főispán fél évvel ezelőtti Kanadába utazott, hogy ott magyar telepet létesítsen. Néhány nappal ezelőtti Budapestre érkezett, a kormányval közölte kanadai tárgyalásának eredményét. Bejelentette, hogy a kanadai kormány hozzájárul a magyar-telep létesítéséhez, nagyobb megművelésen területe enged át erre a célra és egyelőre százötven magyar

földműves család számára ad bevándorlási engedélyt. A telep létesítésére huszonkétezer-ötszáz acre földet enged át. Ezt öt évig a telepeselemek Gedeon Aladár vezetésével szövetkezeti alapon kell művelniük, azután minden családnak 150 acre földet kap öröktulajdonként. Gedeon ajánlatát a magyar kormány elfogadta és engedélyt adott neki a százötven telepese család összetoborzására.

Bársony professzor sajtópöre a „Világ” szerkesztője ellen.

Budapest, január 16. A büntető törvényszék Török-tanácsa ma délelőtti tárgyalta Feleky Géza, a Világ főszerkesztője sajtópöréit, amelyet Bársony János egyetemi tanár indított ellene. Feleky vezércikkét írt Bársony emlékeztető rektori beszédével kapcsolatban, amelyben azt írta, hogy azokból a magyar professzorokból, akik bujdosznak, hiányzik a kényes becsületérzés. A mai tárgyaláson Feleky kijelentette, hogy mikor elolvasta a lelépő rektor beszédét, a kétségbeesés szállotta meg. Nem említette Bársony nevét, hanem csak általánosságban beszélt a magyar professzorokról. Kétségbe kellett esnie, mert tömegesen jöttek hozzá panaszok azokról az egyetemi haligatóktól, akiket éppen a Pázmány Péter-tudományegylemen történeti verekedések alkalmával kékre-zöldre vertek. Ezután felolvasták Bársony professzor beszédét.

Bársony János rektor beszédének ismertetése után Bársony János jogi képviselője, dr. Tasnádi Nagy Endre tartotta meg vádbeszédét. Feleky súlyos és példás megbüntetését kéri

annak dacára, hogy fajtesivéreil érezte megbántva, Feleky elragadtatása nem tekinthető enyhítő körülménnynek.

Dr. Bródi Ernő, Feleky védője elsősorban kérte védelem felmentését azon az alapon, hogy nincs büntetendő cselekmény, mert nem Bársonyt támadta meg a cikk, hanem a magyar professzorok egy csoportját.

Tasnádi Nagy Endre replikája után Feleky Géza tartotta meg védőbeszédét, hangoztatta, hogy nem az ellenvélemény ledorombolása volt a célja. A budapesti tudományegyletem rektori székéből még olyan beszéd nem hangzott el, nem a tudós beszéd, hanem a politikai agitátor.

A bíróság ezután ítélethezatalra vonult vissza és egy órai tanácskozás után félegykor kihirdette ítéletét, amelyben dr. Feleky Géza becsületét vétségében bűnösnek mondta ki és ezért egy hónapi fegyházra és ötmillió korona pénz-büntetésre ítélte. Bársony János és jogi képviselője megnyugodott az ítéletben, Feleky és védője pedig felebbzett.

Folytatják a rendőri nyomozást a Léderer-pár multja iránt.

Léderer Sándor — bűnrészes.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Léderer Gusztáv csendőrfőhadnagynak és feleségének rablógyilkossága ügyében még tart a rendőri nyomozás, különösen az irányban, hogy terhelik-e más gyilkosok is a házaspárt. Fővárosi lapok sokat foglalkoznak azzal, hogy a rendőrfőkapitány betöltötte a nyomozás adatainak a sajtóval való közlését. Ismeretes azonban, hogy a lágymányosi szétdarabolt holttest és az elünt Boros István gyárigazgató ügyében folytatja kutatásait a rendőrség. Azt a két tanut, akik jelentkeztek, hogy esetleg fölismerik Léderernében a szőke hölgyet, akit Boros társaságában láttak, kihallgatták, de Léderernét nem tartják azonosnak a hölgygel.

A rendőrség nagyon fontosnak tartanak, hogy Lédererék Tölgyfa-utcai lakásán újból házkutatást tartanak, mert ha megfelel a valóságnak az, hogy Boros István összeköttetésben állott Lédererékkal, akkor annak ott valamilyen emlékének kell lennie. Boros István ugyanis egész életében gavallér em-

ber volt, nőismerőseinek párnákat és kisebb butortárgyakat, nippeket szokott ajándékozni, a házkutatás során meg lehetne állapítani, hogy vannak-e olyan butoradarabok, vagy dísz tárgyak Lédererék lakásában, amelyek Borostól származhatnak. A rendőrség ma szerette volna a házkutatást megtartani, ezidőszert azonban ez nem történhetett meg, mert a lakást a csendőrtűgyészség lezárta, lepecsételte, a kulcsokat magával vitte, úgy hogy a rendőrség ebben a pillanatban a házkutatást nem fogatosíthatta. A főkapitányság a csendőrtűgyészségtől fogja kérni, hogy tegye lehetővé ennek a sürgős házkutatásnak a megejtését, mert ez a körülmény nagyon fontos a rendőri nyomozás szempontjából.

Ugyancsak nagy eréllyel folyik tovább a rendőri nyomozás a lágymányosi feldarabolt holttest ügyében. E pillanatig azonban a rendőrség semmiféle olyan bizonyíték birtokába még nem jutott, amelyek alapos gyanút szolgáltatnának Léderer

Gusztávnak ebben a gyilkosságban való bűnössége mellett.

Dr. Bubits Jenő vizsgálóbíró ma délelőtti maga elé rendelte Léderer Gusztávnét és Léderer Sándort, hogy kihirdesse előttük a vizsgálóbírói végzést. Léderernét gyilkosság bűntettében és rablás bűntettében mint felbujtót és bűnségeit mondja ki bűnösnek a vizsgálóbíró és e címen elrendelte az előzetes letartóztatás fenntartását. Léderer Sándort a vizsgálóbíró nem bűnpártolás bűntette címén helyezi előzetes letartóztatásba, hanem bűnszegédi bűnrészség címén. Ez a minősítés súlyosabb, mint az, amelyet a kir. ügyészség indítványozott. Az indokolásban a vizsgálóbíró kimondja, hogy Léderer Sándor tudott a gyilkosságról és segített Lédereréknek a hulla feldarabolásában, ötmillió koronát is elfogadott, valamint a neki átadott pénz elrejtésében is segédkezett. Dr. Bubits vizsgálóbíró azonnal megküldte az iratokat döntésével együtt a kir. ügyészségre, ahol dr. Makay Jenő ügyészségi alelnök azonnal hozzálátott azoknak tanulmányozásához, hogy minél rövidebb idő alatt megszerkeszthesse a vizsgálati indítványt.

Ezrek kísérték el utolsó útjára Urbán Lajos szegedi cigánykirályt

Szeged, január 16. (Saját tudósítónktól.)

A ködös-fagyos januári délutánon kísérték el utolsó nótájával utolsó útjára Urbán Lajos cigányprimást, a szegedi cigánykirályt. Pénteken délután eltemették „Kukacot”, aki hatvan éven át csodásan muzsikált a magyar nótáknál.

Ünnepi szomorú csöndben áll a kis fehérhajú Háló-utcai ház. Végig kell menni az udvaron, be egészen mélyre. Ott van a kis tisztaszobában a ravatal. Le kerülnek a kalapok a tejedelem előtt és le kell hajtani a fejeket, amint belépünk a törpe ajtón. Gyertyák és zöld növények között fekszik nyugodtan, fáradt vonásaival Urbán Lajos. A barna, aranyozott koporsó körül néhány ember: a család. Már nem sirnak. Csak nézik.

Három óra előtt megkezdődött a népvándorlás. Sűrű fekete tömegek jöttek, egyszerű kopott proletárok, jól öltözött prémbundás urak, akik valamikor Kukac muzsikája mellett mulattak. Hintók jönnek, képviselők, városi urak, katonatisztek, ügyvédek, aranyifjúság. Százan és százan tódulnak a kis ház felé minden irányból és három órakor már nem lehet beférni az udvarba. Néhány perc és teli a Háló-utca. A Bárka-utca sarkán ötven tagú cigánybánda vár. Most a tejedelem alattvalói.

Öt perc múlva leszögeznek a tölgykoporsót. Kint a téren még egyre gyűlnek. Mindenki itt van, aki haligalt egy emberöltőn át a cigánykirály muzsikáját. Mind csöndben áll, az ur és a proletár. Lassan kiviszik a koporsót az udvarra. Lehullanak a kalapok. A kántor rákezdi: *Lucea perpetua lucea tei*... Aztán beszentelik a koporsót. A pap elvégzi a szertartást, majd Farkas Ferenc cigányzenész mond egyszerű, de mélyen megható búcsújátot:

— Búcsuzunk tőled, aki tizenhárom éves korodtól, hatvan éven át a legszebb magyar nótákat játszottad. Isten veled, Lajos bácsi!

Szomorú csöndben emelik le a koporsót, egy koszorú van rajta, a cigányok virágjai. A nagy, négylovas halottas szekér beborítva virággal. Csöndesen becsúztatják az útegek közé Urbán Lajos teletét, aztán lassan megindul a menet.

Gyászszázlót visznek elől, meg a keresztet. Aztán a cigányok jönnek, fagyos kézzel a dermesztő hidegben Beethoven gyászzenéjét játszik. Lassu lépekkel halad a menet végig a Bárka-utcán, végig a Szent György-utcán. És ezek és ezek jönnek a kocsik után lassu ütemben, némán. Amerre megy a menet, kinyílnak a hidegben is az ablakok.

A felsővárosi temetőben a sir köré áll a banda. Karolyi Árpád rákezdi Lajos bácsi legkedvesebb nótáit: „A pécskai cigánysoron...” „Lehullott a rezgő nyárfalevele...” És utoljára Kukac dal-szerzeménye, amit az utolsó hetekben komponált Juhász Gyula rimeire az öreg cigány:

„Öreg cigány hegedűjén szomorubb és szebb a bánat...”

Eltemették Urbán Lajost.

Februárban megnyílik a SZEGED kölcsönkönyvtára.